

DiepenvEens

nr. 36 april 2017

Rogge maaien Roetert 1920

In deze Nieuwsbrief onder meer

- Vraag van de Foto Archief Groep
- Brief 1945, Mw. Rinie ter Haar
- Vooruitboeren Overijssel 1950-2000
- Gedicht, Crödde van Niessel
- Zijweg Diepenveen
- De heilige boom en de oude Kozakkenlinde

Voorwoord

→ De eerste aflevering van DiepenvEens van dit jaar is iets anders van opzet dan u van ons gewend bent. Waar we in vorige jaargangen vaak ruimte te kort kwamen, doordat ons grote, interessante, degelijk onderbouwde en zeer leeswaardige artikelen werden aangeleverd, viel de stroom van dit soort bijdragen even droog. Een dunnere uitgave dus, met korte maar interessante artikelen.

Met ingang van dit nummer zal Wim de Weerd structureel een bijdrage gaan leveren betreffende een interessant Diepenveens historisch feit. Net zoals hij dat op zijn goed bezochte Facebookpagina "Herinner je Diepenveen" doet. Wim opent met een artikel over de Kozakkenlinde.

Harry Mulder belicht een ander geschiedkundig fenomeen dat veel Diepenveners nog zullen kennen: LET OP den zijweg! Ook wordt teruggeblikt op de historische avond van november vorig jaar. De avond waarop het jongste deel uit de Diepenveense historische reeks werd gepresenteerd, dat over de

dorpskerk handelt. Gerrit Kuijk blikt in dichtvorm terug op deze geslaagde avond. Lamberthe de Jong, auteur van het boek over de Diepenveense kerk, snijdt alweer nieuwe onderwerpen aan. Zij belicht twee boeken van Ewout van der Horst betreffende wederopbouwboerderijen en vooruitboeren in Salland. De FAG (Foto Archief Groep) roept uw hulp in bij het thuisbrengen van twee foto's uit de historische databank. Tenslotte wordt een bijzondere brief uit de Tweede Wereldoorlog, verzonden door domineesvrouw Ter Haar en bij toeval in handen van de redactie gekomen, in een artikel beschreven.

Kortom: voldoende variatie. Voor het najaarsnummer wordt door twee auteurs inmiddels alweer hard gewerkt aan grotere bijdragen. Als het u leuk lijkt om ook bijdragen voor DiepenvEens te verzorgen, dan kunt u zich hiertoe altijd melden bij de redactie. Welkom! Voor contactgegevens: zie de colofon op pagina 2. Veel historisch leesplezier!

Welkom op de jaarvergadering van woensdag 19 april 2017

U bent van harte welkom op de jaarvergadering die woensdag 19 april aanstaande wordt gehouden in de Hof van Salland.

Het eerste deel van deze bijeenkomst is gereserveerd voor de jaarlijkse ledenvergadering. De leden van onze vereniging ontvangen tegelijk met deze nieuwsbrief de bijbehorende stukken. Deze ledenvergadering begint om 20.00 uur, de zaal is open vanaf 19.30 uur.

Na de sluiting van de Algemene Leden Vergadering, rond 20.30 uur, is iedereen welkom om te genieten van twee presentaties.

Het eerste deel van het programma bestaat uit een compilatie van oude filmfragmenten die door Arie Koldewij van de Foto Archief Groep (FAG) is samengesteld en door hem zal worden ingeleid.

Het tweede deel van het programma zal bestaan uit een lezing van historicus Ewout van der Horst met de titel 'Vooruitboeren'. Deze lezing gaat over de ontwikkeling van het boerenbedrijf in Overijssel in de periode 1950 – 2000, waarover hij in 2016, samen met Martin van der Linde, een boek heeft geschreven.

Ewout zal tijdens zijn lezing ingaan op de na-oorlogse veranderingen op het platteland van Overijssel, waardoor het leven op de boerderij binnen het tijdsbestek van een paar decennia een compleet ander aanzien kreeg en de boeren zich moesten aanpassen aan een totaal nieuwe manier van werken. Wat bepaalde de ontwikkeling van de boerenbedrijven? Waarom bouwde de ene boer een ligboxenstal en de ander niet? Hoe hebben ze alle veranderingen ervaren? Aan de hand van de verhalen van de oudere generatie boeren zal Ewout het verhaal vertellen van hard werken en een beetje 'vooruitboeren', waardoor de agrarische sector in onze regio tot bloei is gekomen.

Contributie 2017

In mei zal de automatische incasso van de contributie van de Historische Vereniging plaatsvinden.

De contributie is met ingang van 2017 € 13,- per jaar.

Leden die geen machtiging hebben afgegeven voor automatische incasso zullen ook omstreeks mei een brief ontvangen met verzoek tot betaling van de contributie. Indien U over wilt gaan tot automatische incasso dan dient er een machtigingsformulier te worden ingevuld. Deze is te vinden op onze websitepagina:

www.historischeverenigingdiepenveen.nl/contact.html

Deze invullen en inleveren bij ondergetekende of scannen en e-mailen aan:

ledenadmin@historischeverenigingdiepenveen.nl

Voor de mensen die de contributie vooraf betalen graag de verhoging tot €13,- miv 2017 meenemen. Voor verdere vragen betreffende contributie, machtigingen enz. kunt u bij de penningmeester Jan Harmelink terecht.

Uitnodiging
woensdag 19 april 2017

Rogge maaien 1920, familie Boeterd.

**Historische Avond
Programma:**

Compilatie van oude filmfragmenten
door Arie Koldewij van de Foto Archief Groep

Lezing 'Vooruitboeren' Overijssel 1950 - 2000
door historicus Ewout van der Horst

Woensdag 19 april aanvang 20.00 uur
Hof van Salland te Diepenveen
U bent welkom, Toegang gratis

De zaal is open vanaf 19.30 uur, voor niet-leden vanaf 20.30 uur
Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving

Periodiek van de Historische Vereniging Diepenveen Dorp en Omgeving, opgericht november 1998. ISSN 1569-7878. Verschijnt tweemaal per jaar. • **Contributie:** € 13,- per gezin per kalenderjaar • **Bestuur:** Tom Masselink (voorzitter), Hans van de Poel (secretaris), Jan Harmelink (penningmeester), Jan van Ginkel (verzamelgroep), Leo Hattink, Joke Rotetert, Harry Mulder (fotografie), Jan Nieuwenhuis (foto-onderzoekgroep), Arie Koldewij (foto-archiefgroep), Ben Droste (pr-groep) • **Correspondentieadres:** Hans van de Poel, Wetermansweg 15, 7431 RC Diepenveen • **E-mail:** info@historischeverenigingdiepenveen.nl • **Website:** www.historischeverenigingdiepenveen.nl • **Verzameladres historische artikelen en foto's:** Jan van Ginkel, Dorpsstraat 2, 7431 CK Diepenveen • **FAG:** Op dinsdagmiddag is van 14.30 tot 16.00 uur de foto-archiefgroep (FAG) in het dagcafé van het Hof van Salland aanwezig • **Redactie, PR-groep:** Ben Droste, Dieneke Nijenhuis (tekst-redactie), Gea Zieverink (vormgeving), Rudi Steenbruggen (eindredactie) • **Illustraties:** Harry Mulder (nieuwe foto's) en FAG (foto-archiefgroep), tenzij anders vermeld • **Druk:** De Kroon, Olst • © Historische Vereniging Diepenveen Dorp en Omgeving.

Korte Berichten

→ Rondleiding Kerk Diepenveen

In november 2016 verscheen het boek 'Van kloosterkapel naar dorpskerk. De kerk van Diepenveen sinds 1400' in de Historische Reeks Diepenveen. In het boek, te koop voor € 12,50 bij Passe Partout aan de Oranjelaan en bij de vereniging, is de geschiedenis van de kerk van Diepenveen beschreven. Van oorsprong een middeleeuwse kapel en onderdeel van een nonnenklooster van de moderne devotie. In 1578 werd het klooster geplunderd, de nonnen vluchtten naar Deventer en het klooster met bezittingen werd eigendom van de stad. In 1720 is de kerk -inmiddels protestants- ingrijpend gerestaureerd. Pas in 1836 werd de kerk eigendom van de plaatselijke hervormde gemeente.

Op vrijdag 12 mei om 16 uur is in de kerk een rondleiding gepland door de auteur, Lamberthe de Jong. Tijdens deze rondleiding (ongeveer een uur) wordt u gewezen op sporen van het vrouwenklooster. Naast de geschiedenis van de kerk is er aandacht voor de bijzondere gewelsschotels, de bovenkant van het gewelf, de zeventiende-eeuwse preekstoel, het oude orgel en het enige nog overgebleven gebrandschilderde raam uit 1938. Ook de buitenkant van de kerk wordt bekeken inclusief het nonnenbeeldje bij de kerk. U kunt zich uiterlijk 10 mei opgeven via info@historischeverenigingdiepenveen.nl of op 18 april, bij de ledenvergadering van de historische vereniging.

→ Register Nieuwsbrief 1- 31 en DiepenVeens 32 en volgende

Er is een register gemaakt van de inhoud van alle nieuwsbrieven t/m nummer 31 en van de DiepenVeens vanaf nr 32. Ook deze komt binnenkort op de website te staan, zodat u snel alles kunt opzoeken. Overigens staan alle eerder verschenen Nieuwsbrieven ook op de website.

→ Rectificatie artikel Kusterskamp

In het artikel van Inke Mensink over de Kusterskamp in het najaar nummer van 2016 bleken twee foutjes geslopen. De strijd tussen de Spaanse en Staatse troepen waarin kerk en klooster in Diepenveen werden aangevallen en de kloosterzusters werden verdreven, vond plaats in de zestiende eeuw. De tekening die de leden van de Historische Vereniging kregen bij het 5-jarig bestaan is gemaakt door Jef Koning.

→ Boekenlijst over Diepenveen

Onlangs heeft Lamberthe de Jong een lijst gemaakt van boeken en artikelen die - buiten de Nieuwsbrief en DiepenVeens - geschreven zijn over Diepenveen. Hierop prijken 135 titels. De rode draad hierin wordt gevormd door onderwerpen als het vrouwenklooster, de boerderijen en de samenvoeging van Deventer en Diepenveen. De lijst is waarschijnlijk niet eens compleet. Binnenkort wordt de lijst op de website van de vereniging gepubliceerd. Aanvullingen, opmerkingen en commentaar zijn welkom! Graag mailen naar info@historischevereniging-diepenveen.nl. t.a.v. Lamberthe de Jong.

→ Historisch Onbewust

Op bijgaande foto ziet u de slotfase van de bouw op het 'Riemersma-terrein'. Het getuigt van weinig historisch bewustzijn. Links is namelijk nog het allerlaatste stukje oude Dorpsstraat te herkennen. Dit wordt waarschijnlijk vervangen door een drietal parkeerplaatsen. De stapel stenen die hiervoor benodigd is, is over de gedenksteen voor de Juliana Eik heengestort. De eik, met het grasperk met bloemen daaromheen (bekend van de aubades op Koninginnedag), heeft het al zeer zwaar te verduren gehad door al het zware materieel dat er is geplaatst tijdens de bouw van drie nieuwe woningen. Gras en bloemen lijken definitief vernietigd, in hoeverre de eik zich hiervan weer herstelt is nog afwachten.

'Iedere dag licht is er een gewonnen'

Bij toeval stuitte Rudi Steenbruggen, hoofdredacteur van de Diepenveens, via internet op een originele brief uit januari 1945 van Mw. Rinie ter Haar, domineesvrouw van de N.H. Pastorie Diepenveen. Haar man, Barend ter Haar, was dominee in Diepenveen van 1930 tot 1957. De gevonden brief werd verzonden naar familielid Mw. J.C.L. ter Haar te Dordrecht, waar op dat moment de hongerwinter in alle hevigheid woedde. De brief heeft een relatief onschuldige inhoud, vandaar dat deze waarschijnlijk de censuur van de Duitse bezetter ongehinderd kon passeren. De geïnteresseerde lezer zal echter door de inhoud heen kunnen kijken, en zien hoe lastig de dagen in de eindfase van de Tweede Wereldoorlog waren. De brief geeft dan ook een levensechte momentopname van het dagelijks leven in de Diepenveense Pastorie gedurende de laatste oorlogsmoanden.

Diepenveen, 16-1-45

Beste Mies,

Je brief van 16 Dec met Kerst- en Nieuwjaarswensen kwam de vorige week hier. Ik had echter nog geen tijd je te antwoorden. Nu kan er post mee naar Den Haag, dus schrijf ik je maar gauw. Wij zitten nog steeds in ons eigen huis en hadden goede feestdagen zelfs met licht. We werden 23 Dec. afgesloten maar kregen een uur later het licht terug met 't oog op Barends preken. Dat zou tot 2 Jan. gelden maar we hebben het nog en houden 't waarschijnlijk ook omdat we een elektrische pomp hebben. Dan krijg je een klein rantsoen 4 K.W. per maand maar daar hebben ze ons niets van gezegd dus storen we er ons voorlopig niet aan. Iedere dag licht is er een gewonnen. Hier wordt gezegd dat er stroom genoeg is maar dat de Duitsers het voor zich willen houden. Ik hoop erg dat de geruchten, die bij jullie lopen, niet waar zijn. Moeten jullie nu al water sjouwen? Ik weet hoe 'n zwaar werk dat is en hoeveel water je nodig hebt. Als hier geen stroom meer is hebben we een handperspomp achter de hand, die dan dadelijk aangesloten wordt. Mijn grootste zorg is dus weggenomen. Gelukkig, dat je nog petroleum hebt kunnen ruilen. Wij ruilden carbid en krijgen als we 't nodig hebben een carbidlantaarn te leen. We hebben ook nog wat kaarsen dus hoeven we niet in t donker te zitten. Alles wordt hier ook moeilijker en Barend is er voortdurend op uit om van alles bij elkaar te scharrelen. Aardappels zijn ook haast niet meer te krijgen en nu 't vriest krijgen we ze op de bon ook niet. Zout krijgen we ook bijna niet, maar Barend heeft

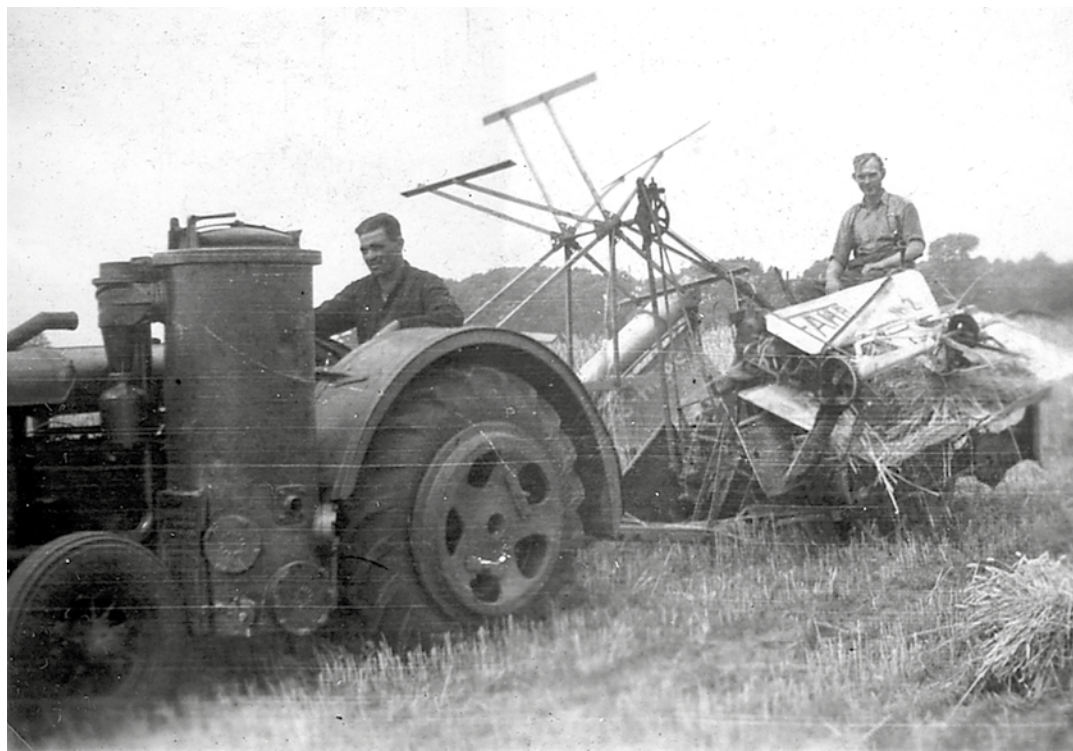

laatst 5 kg op een boterfabriek gekregen, zodat we ons tot nu toe kunnen redden. 't Is anders een heel ding om 10 of meer personen eten te geven. Henk is nog steeds vrij maar ik krijg geen bonnen meer voor hem. Boter krijgen we nu ook niet meer maar wel olie. Verder zijn we voortdurend bezig stroop te maken van suikerbieten, tot nu toe met gunstig resultaat. Betje gaat weg zodra de wegen berijdbaar zijn. Ze wordt per tandem weggebracht. Ik heb 3x per week hulp wel voor f6.- per week. We zullen 't dus wel flink druk krijgen. Je sjouwt al de hele dag, maar dit moet er ook nog maar bij want je begrijpt dat ik alleen maar een vertrouwd meisje in huis wil hebben. Moeder schreef vanmorgen dat ze een duizeling had gehad en toen op haar achterhoofd was gevallen en 3 dagen met hoofdpijn in bed gelegen had. Nu voelde ze zich veel beter. Ik denk wel dat moeder hier binnenkort terugkomt, want Tiemen en Zus willen weg en dan wil Moeder ook liever niet blijven. Nu ze is hartelijk welkom en we hebben 't met Moeder zo overlegd dat de fam. de T. toch ook blijven kan. Dat is wel een opoffering want we vinden haar allemaal een draak en hem aardig. Henk hakt en zaagt voortdurend hout en de tuinlui zijn daar ook aldoor mee bezig. 't Is enorm zoveel je daarvoor nodig hebt voor kamer en keuken. Verder houden we maar moed. Als 't daar in Dordt al te slecht wordt met 't eten kom je maar hier hoor. Veel liefs van je Rinie.

Vraag van de FAG (Foto Archief Groep)

De FAG wil graag weten of de personen op beide foto's door onze lezers worden herkend.

Op foto F5987 staat een tractor met houtgasgenerator (iets van in en vlak na de oorlog vanwege brandstoftekort) met daarachter een roggemaaiër. De foto is verkregen via Griet Kerkmeijer - v.d. Burg. Navraag bij Henk Jolink leverde niets op, maar hij gaf als suggestie dat dit mogelijk mensen van loonwerker Panhuis zouden kunnen zijn. Kortom de vraag is: wie zijn de personen op de tractor en de roggemaaiër.

Op foto F2254 staat een echtpaar afgebeeld. De FAG heeft geen idee wie dit zouden kunnen zijn en weet ook niet van wie de foto afkomstig is. Graag willen we dit ook aan onze lezers voorleggen.

Indien iemand iets over de foto's kan vertellen, graag e-mailen naar fag@historischeverenigingdiepenveen.nl of contact opnemen met Arie Koldeweij, tel: 0570-592666.

Boek en presentatie op ledenvergadering 19 april 'Vooruitboeren Overijssel 1950-2000'

Lamberthe de Jong

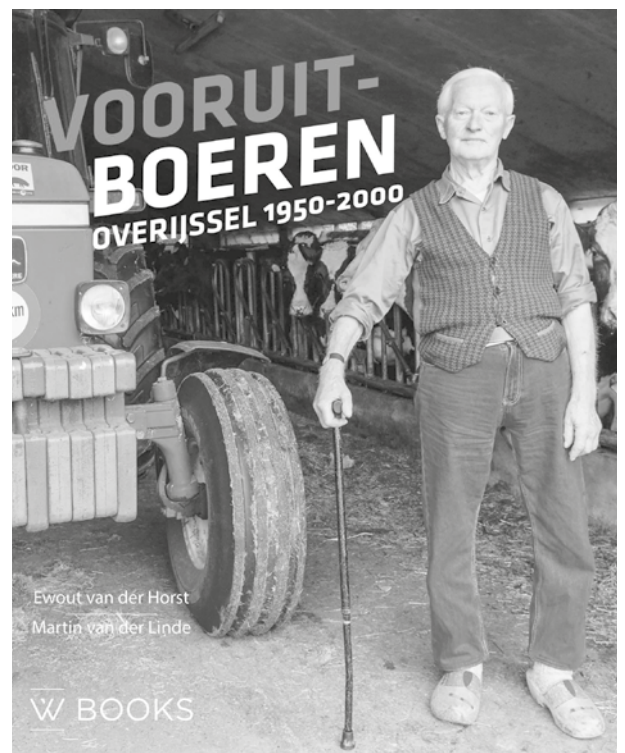
De Hoekweg 2, deze boerderij is nog mooi intact.

Afbeelding gevelsteen met wapen.

Op woensdag 19 april vertelt historicus Ewout van der Horst uit Olst over het project 'Vooruitboeren Overijssel 1950-2000'. Het gaat hier over de veranderingen in het boerenbedrijf tussen 1950 en 2000, vooral in Overijssel. Ook de boeren in Diepenveen hebben hiermee te maken gehad. Voor dit boek zijn veel boeren en boerinnen uit de hele provincie geïnterviewd. Uit Diepenveen was dat de inmiddels overleden boer Wim Roetert van boerderij De Bloemendal aan de Sallandsweg.

Ewout van der Horst vertelt aan de hand van verhalen, foto's, films met geluid over de veranderingen.

De presentatie 'Vooruitboeren' wordt gehouden na de jaarlijkse ledenvergadering op woensdag 19 april. De lezing is ook toegankelijk voor niet-leden. De locatie is de Hof van Salland.

Afbeelding boek

→ De veranderingen in het boerenbedrijf

Van paard naar trekker, van handmelken en melkmachine naar robot en van gemengd familiebedrijf naar gespecialiseerde onderneming. De oudere generatie boeren maakte in hun leven revolutionaire ontwikkelingen mee. Al deze ervaringen zijn voor Overijssel vastgelegd in een boek, website en reizende tentoonstelling. Ze maken deel uit van het project 'Boeren in Overijssel', dat (financieel) mede mogelijk is gemaakt door de provincie Overijssel.

De afgelopen jaren interviewden historici Ewout van der Horst en Martin van der Linde van de IJsselacademie zestig boeren en aanverwante beroepsgroepen uit alle uithoeken van Overijssel. Fotograaf Albert Bartelds maakte portretten van deze mensen. De boeren blikken met een mengeling van weemoed en trots terug in de tijd.

In het boek komen allerlei vragen aan de orde. Wat heeft de ontwikkeling van boerenbedrijven bepaald? Welke veranderingen zijn er geweest en hoe stonden de agrariërs hierin?

De boeren vertellen over onderwerpen als opleiding, fokkerij, coöperaties, de opkomst van de boxenstal-

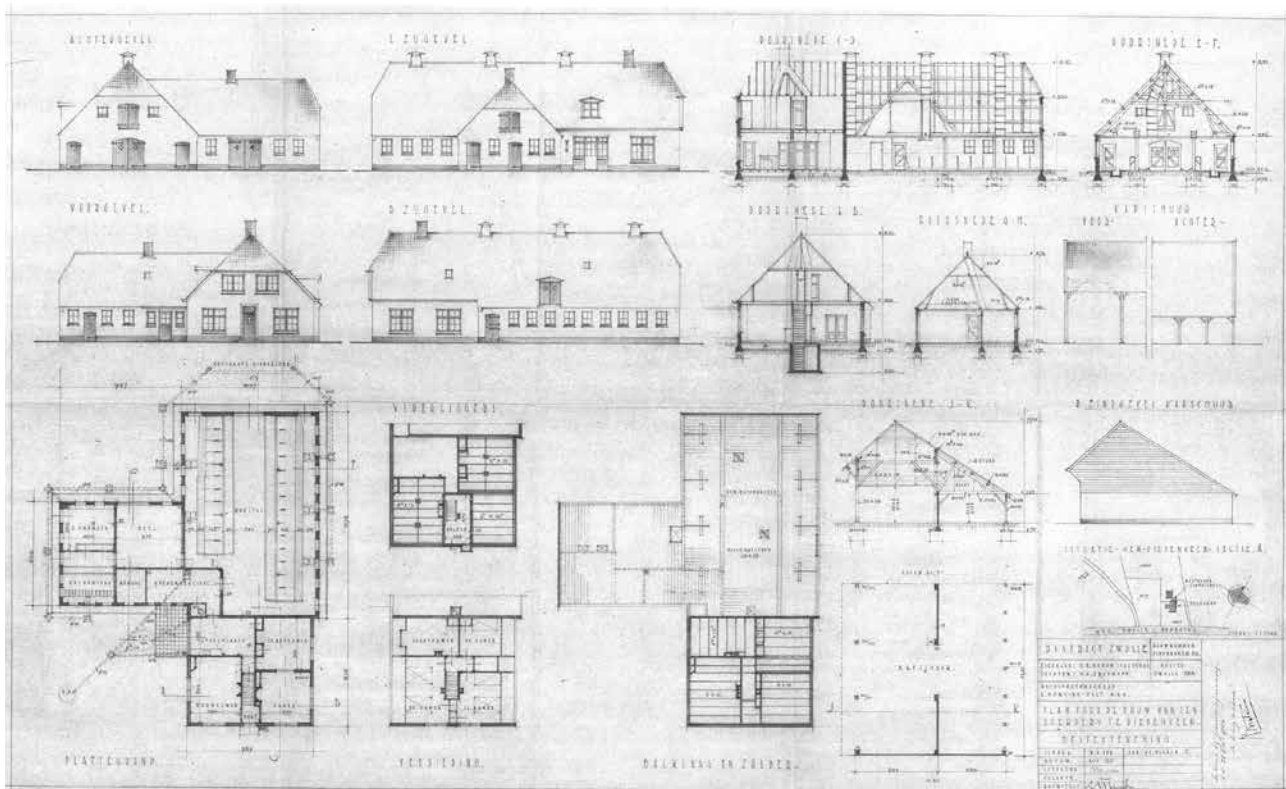

1948. Aardappelen rooien bij boerderij 'Noordwijk' van de familie Roetert aan de Randerstraat.

Het rooien gebeurde met behulp van een door loonwerker Jan Jolink zelf gefabriceerde aardappelrooier. De mechanisatie in het boerenbedrijf is gestart! V.l.n.r. Jan Jolink, Jan Roetert (vader van Wim), Annie Roetert, Henk Jolink en Wim Roetert.

len, ruilverkaveling. Maar ook zaken als de familie, het onderwijs, de bedrijfsovernames en personeel komen aan de orde. Uiteraard gaat het ook over de veranderde rol van de (meewerkende) boerin en over de bedrijfsbeëindiging, een actueel onderwerp.

Het boek 'Vooruitboeren Overijssel 1950-2000' is verschenen in 2016, telt 215 bladzijden en kost €19,95.

De bouwtekening IJsseldijk

398. Diepenveense Dörpsgenoten

Veur alle Diepenveners van toen en noe

-----

*In de tweede helft
van de twintigste eeuw
leerden wiej ze kennen
Evert en Gerda Olthof.
Zee kwammen uut Zutfent
Mien vrouwe en Gerda
wieren vrindinnen
beiden lid van de
'Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen'
Gerda en Eef
hadden hun härten verpand an
Diepenveen
Eef was een verwoed amateurfilmer
'Diepenveen' was altied zien thema
Onderwerpen
stroaten, gebouwen, pleinen
natuur
begraffenissen, brulluften, optochten
en goat zoo möör deur
Noa het hengoan
van Eef
droeg Gerda
zien völle filmpjes
an andere liefhebbers oaver
met name Theo Hoetink.
Zoo kwammen ze bie de
"Historische Vereniging Diepenveen"*

-----

*Gisteroavend, donderdag de elfden van
de elfden tweeduzend zestiene
noa de presentatie van
'Van Kloosterkapel naar Dorpskerk'
deur Lamberthe de Jong,
wieren filmpjes van Eef en Gerda verteund
De presentatie van Lamberthe
was een feest veur ons
de filmverteuning tèvens
De oavend deej ons weer beseffen
wat völle mensen veur Diepenveen
betèkent en betèkend hebt*

Crödde van Niessel

De heilige boom en de oude Kozakkenlinde op De Platvoet bij Deventer

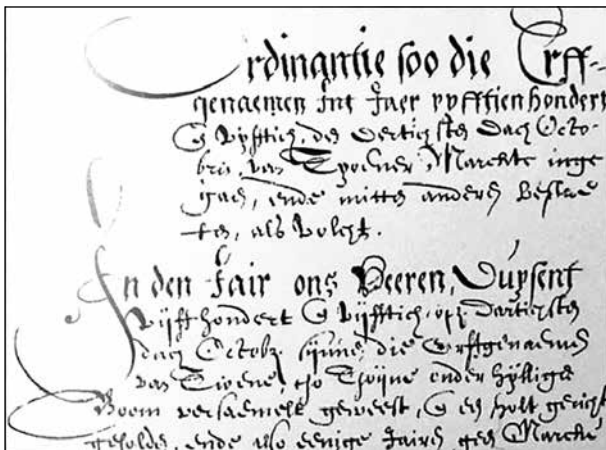
Wim de Weerd

Direct ten noorden van Deventer ligt de buurtschap De Platvoet, dat voor 1999 hoorde bij de voormalige gemeente Diepenveen. De Platvoet maakte deel uit van de Tjoenermarke. De marke-eigenaren van Tjoene vergaderden in vroeger eeuwen vaak op een heel bijzondere plaats, namelijk bij een hele dikke eik. Zo blijkt uit het markeboek dat er op 30 oktober 1550 'een holtgericht' (een vergadering) gehouden is waarbij het gezelschap onder de 'hijllige Boom versaemelt' was.

De Kozakkenlinde op de IJsseldijk, gefotografeerd op 12 maart 2015. Achter de boom is nog net de Kozakkenweg te zien. Foto: Wim de Weerd.

Omdat de boom ook vermeld wordt in een opsomming uit 1611 van de onderhoudsplichtigen van de IJsseldijk, weten we precies waar deze stond. Volgens deze omschrijving eindigde de dijk van de Tjoenermarke in de richting van Olst 'tegens einen eickenboom met een cruys ingehouwen ende geteickent, ende op de rechterhand aff ein wenich int lant staende'.

Fragment uit het verslag van het 'holtgericht' waarin sprake is van de 'hijllige Boom'. Bron: J. ten Hove, 'In de schaduw van de stad'. Kampen, 1998. Dl. 1, p. 65.

De oude eik stond dus dichtbij de IJsseldijk aan de rechterkant indien men in de richting van Olst reisde. Daar ging de marke Tjoene over in die van Rande en daarom is het aannemelijk dat de 'hijllige Boom' fungeerde als grenspaal. De toenmalige markegrens liep ter hoogte van de huidige Kozakkenweg. De eik zal daar geplant zijn nadat de marke Tjoene zich omstreeks 1330 afsplitste van Rande. Reizigers over de IJsseldijk gebruikten de plek voor een moment van bezinning en om uit te rusten. In de boom was een groot kruis 'ingehouwen'. Misschien was de boom, die bedevaartgangers uit de wijde omgeving aantrok, door een miraculeuze gebeurtenis onderwerp van verering geworden.

Op de plattegrond van Deventer uit circa 1558, vervaardigd door Jacob van Deventer, is de heilige eik gemarkeerd met een kruis.

→ 'Met malcanderen vrolic'

De eigenaars van de marke Tjoene lieten zich na een vergadering bij de 'hijllige Boom' en na de nodige verteringen per koets weer naar Deventer vervoeren. Meestal maakte men vóór de vergadering een 'rondvaart door de marke' om vervolgens onder de boom te vergaderen. Grote delen van de marke (soms wel 70%) bestond uit woeste, gemeenschappelijke gronden met veel heide waar de eigenaren hun schapen lieten grazen. De daar geproduceerde schapenmest was uiterst belangrijk voor de landbouw op de ontgonnen percelen rondom de boerderijen. Men controleerde tijdens 'de rondvaart' op tal van ongeregelheden, maar vooral op het illegaal 'aangraven van grond'. Het in gebruik nemen van gemeenschappelijk bezit werd beboet met 25 goudguldens, opgelegd door de markerichter.

Detail van de plattegrond van Jacob van Deventer, met het kruis en daaronder een galgenveld.

Uit de notulen blijkt dat marke-eigenaren met enige regelmaat in waren voor een feestje om de onderlinge band te versterken en 'met malcanderen vrolic' te zijn. Uit de notulen van 1694 is af te leiden dat dit nogal eens ontaardde in een enorme braspartij. Er werden grote hoeveelheden Moezelwijn, Franse wijn en brandewijn gedronken en men ging zich te buiten aan 'schinke', een 'halfham', 'kalfsborste', hoenderen, vis en 'drie pont kraekmandelen'. Behalve aan een grote hoeveelheid drank en voedsel werd er ook geld besteed aan 'spilkaarten'. Aangenomen mag worden dat vóór de omvangrijke maaltijd het gezelschap zich wijdde aan kaartspelen (daarna zullen hoofd en maag er zich niet voor geleend hebben).

De Kozakkenlinde in 1929.

→ Kozakkenlinde

In 1613 bleek dat de heilige boom, de imposante eik van bijna driehonderd jaar oud, verdwenen was. Desondanks kwam men ook in dat jaar en het volgende jaar weer gewoon op dezelfde markante plek bijeen. Wellicht was de boom op last van de nieuwe kerkelijke autoriteiten omgehakt, omdat in de ogen van de gereformeerden de verering hiervan gelijk stond aan

afgoderij. Hoe dan ook, in de notulen van 18 mei 1614 wordt vermeld dat de markerichters Melchior van Briel en Henrick Snijder hebben 'doen setten einen lindeboom die metten setten vijftig stuiver kostte, op de plaatse daer die eykenboom plach tho staan, ende daer die erfgenamen haere gewoentlicke holtspreecke holden'.

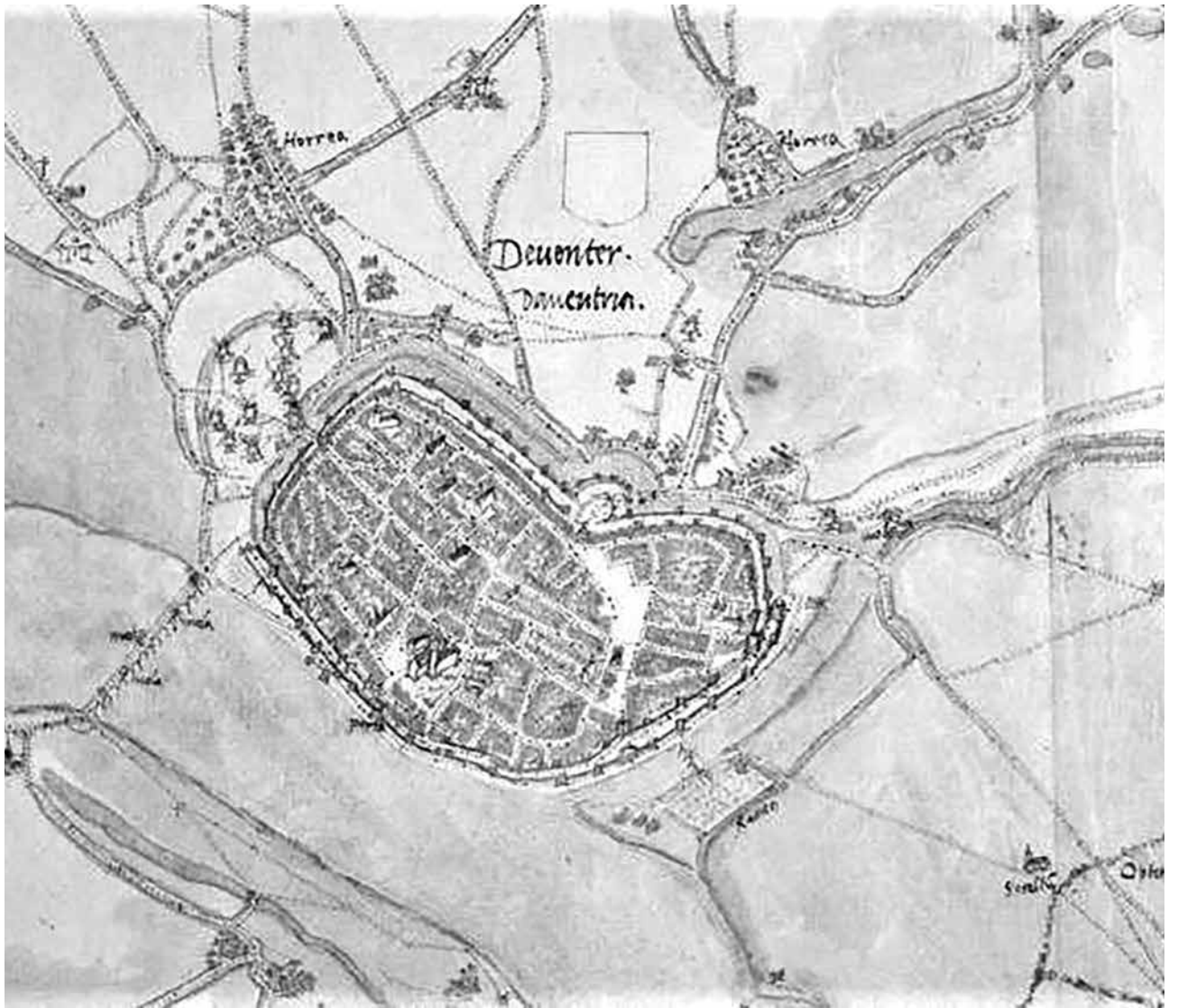
In de notulen van 1619 en 1620 wordt als vergaderplaats van de marke-eigenaren van Tjoene alleen maar genoemd 'by den jongen lindeboom'. Voor iedereen was duidelijk waar dit was. Het is vrijwel zeker dat deze Hollandse linde dezelfde boom is als de imposante eeuwenoude Kozakkenlinde die nu nog op deze plek staat bij de IJsseldijk en Kozakkenweg. Op precies die plek stond immers ook de oude eik, de 'hijlligen Boom'. De Hollandse linde heeft nu een stamomvang van ruim zes meter. De leeftijd wordt door deskundigen geschat op minstens 370 jaar. In 2014 stond de door de beide markerichters Melchior van Briel en Henrick Snijder aangeplante Hollandse linde daar dus precies vierhonderd jaar!

De Kozakkenlinde in de lente van 2015. Foto: Wim de Weerd.

De oude Kozakkenlinde is er gelukkig nog steeds maar verkeert wel in slechte staat. De boom herinnert ons aan de marke-eigenaren die eronder vergaderden, 'een rondvaart' door de marke Tjoene maakten en 'met malcanderen vrolic' waren.

Dit verhaal over de heilige boom is een bewerking van een van de vele hoofdstukken van het in 2016 in eigen beheer uitgegeven boek 'Het Buitengoed Veenhuis op de Platvoet', geschreven door Wim de Weerd. Het is voor € 7,- verkrijgbaar bij de auteur. w.weerd.1@kpnmail.nl of tel. 0570-591890.

Op de plattegrond van Deventer uit circa 1558, vervaardigd door Jacob van Deventer, is de heilige eik gemarkeerd met een kruis.